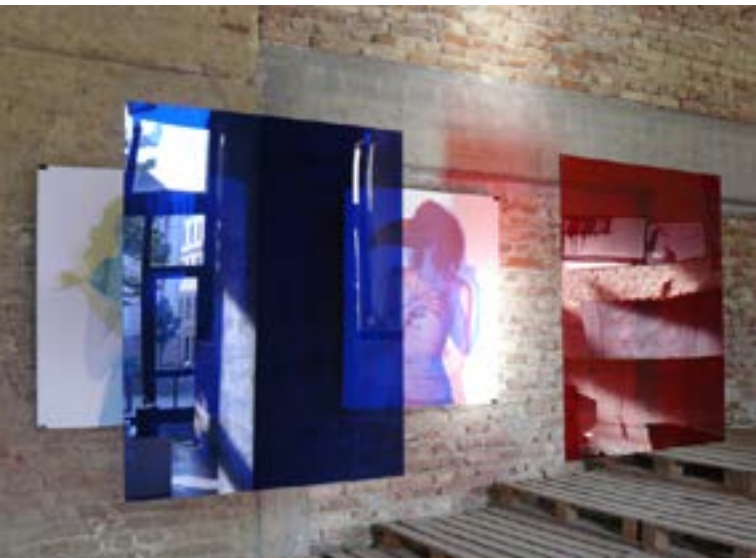

GALERIJA KEMIJSKEGA INŠTITUTA

DVOJNI VIDIKI

GERGELY SARRETI

Gergely Sarreti, madžarski umetnik mlajše generacije, ki s svojimi domiselnimi likovnimi intervencami razgiba naše možganske vijuge in nas vrže iz ustaljenega tira branja umetniškega dela, se tokrat predstavlja v galeriji Kemijskega inštituta s svojimi prostorskimi deli. Gre za dela, ki imajo večplastno strukturo in so, kljub navidezno dizajnerski neposrednosti in enoplastnosti, grajena tako, da skušajo kontekstualizirati sodobne trende, neposredno okolico, javni prostor in hkrati zaradi svoje kontroverznosti in nenavadnosti sprožajo premislek o temah, ki jih nakazujejo z igro besed ali znakovne govorice. Določena dela nastajajo kot neka dizajnerska intervencija, v kateri Gergely uporablja angleščino za jezik verbalnega dela komunikacije ter zelo globalni znakovni jezik, kakršnega srečamo

po javnih mestih kjerkoli po svetu. Takim delom doda ali odvzame nek določen del njihove primarne povednosti in nam s tem izmakne ustaljenost, normalnost, utečenost pri branju. Znajdemo se pred uganko, ki jo včasih sploh težko opazimo v javnem prostoru, saj je ta nabit z različnimi znaki, sistemi komunikacije, po drugi strani pa so, kljub tej prenapolnjenosti z znakovnim jezikom, njegove dizajnerske intervence prav zaradi svoje drugačnosti vseeno opazne.

V seriji del »Needful Things« (Potrebne stvari) se Gergely igra z besednimi zvezami, ki jih tiska na optičnih nosilcih, pri katerih se iz enega kota vidi nekaj, iz drugega pa nekaj drugega. Tako dobimo po dva različna vsebinska koncepta, ki nas zmedeta, kajti sporočila na hitro beremo kot javna opozorila, znakovni sistem, ki ga

imamo za popolnoma samoumevnega v javnem prostoru in zato pričakovana navodila, kako ravnati, s svojo drugačno vsebino čisto spremenijo kontekst določene situacije. Navedeni smo namreč, da so taka sporočila nekaj nujnega, potrebnega, da bi se izognili kakšni nesreči ali da ne bi izgubili nadzor nad normalnim in funkcionalnim potekom dogodkov. Toda s temi opozorili, ki niso običajna in se naslanjajo na nekaj vsebinsko povsem drugega kot na neposredno navodilo pa je tako, da nas zbegajo in nas vržejo iz vsakdanje utečene funkcionalnosti.

Na podoben način pa smo postavljeni v dvojno pozicijo dojemanja podobe pri delu Zlo (Evil), kjer so pred podobe postavljeni barvni filtri, ki nam določene valovne dolžine svetlobe zadržijo, določene pa prepuščajo. Tako vidimo le nek

del podobe skozi en filter in drugi del podobe skozi drugi filter. S to ilustracijo nam Gergely na alegoričen način osvetli razmerja, ki jih gradimo v odnosu do sveta okrog nas, saj nam mreža dojemanja onemogoča videti ves diapazon vsebin sveta. Tu seveda ne gre le za barve, ki jih vidimo v zelo omejenem območju valovanja svetlobe, temveč gre metaforično še za velik kup omejitev, filtrov, kognitivnih in čustvenih selektorjev naših zmožnosti razumevanja stvarstva...

Sprehod po delih Gergely-ja Sarretija je nekakšen sprehod po svetu na videz čisto preprostih metafor, skozi katere se odpirajo miselni prehodi v vedno bolj kompleksne fenomenološke premisleke o pomenih in globinah naših razmerij med mislijo, občutki, čuti in svetom, o naši ujetosti v privzgojene in genetsko preddoločene nevrološke procese,

o naši vpetosti v kulturno določene strukture, ki jim ne moremo ubežati preko bližnjic navidezne prostosti, kakršno sicer uživamo v evropskem, zahodnem vsakdanjiku...

Premisleki Gergely Sarretija so nedvomno dovolj odprti za konceptualni vstop tudi tukaj, na Kemijskem inštitutu, kjer se znanstveniki praktično pri vsakem novem pogledu v stvar svojega raziskovanja srečujejo s podobnimi dvomi o tem, kaj se gleda in kaj se ob pogledu dejansko sploh vidi. Kako preverjati resničnost tam, kjer se resnica meri tako s preverljivostjo kot tudi celo z ovrgljivostjo.

Jiri Kočica

Gergely Sarreti se je šolal na Umetnostni srednji šoli v Nyíregyházi od 2004-2010. Šolanje je nadaljeval na Fakulteti za glasbene in viualne umetnosti na Univerzi v Peči na Madžarskem od 2011-2014. Šolanje je dopolnil na Šoli za kreativne umetnosti Univerze Hertfordshire, Združeno kraljestvo pri prof. Alison Dalwood in Patricia A. Simpson

Razstave
od 2007 do 2016 razstavljal po več deset likovnih festivalih in razstavah v Peči, Szentendre-u, Hertfieldu, Budimpešti in Nyíregyházi

Od 24. 1. do 10. 2. 2019

Kustos, tekst in oblika: Jiri Kočica

Spletna brezplačna izdaja, 2022

URL: <https://www.ki.si/o-institutu/galerija/gergely-sarreti-dvojni-vidiki-januar-2019/>

CIP: Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani COBISS.SI-ID 93058819 ISBN 978-961-6104-64-7 (PDF)

Kemijski inštitut
Ljubljana, Slovenija

National Institute of
Chemistry, Slovenia

Hajdrihova 19, Ljubljana
www.ki.si / 01 47 60 200